

Zadnje vesti

Tudi še danes se bomo kuhali v vročini, priznava vremenska opazovalnica, pa tudi nobenega izgleda ni, da se bo vreme preokrenilo. Najvišje 93 stopinj, najnižje 70.

Ostavo kot svoj položaj kot zvezni tajnik letalske sile je položil Harold E. Talbott, o katerem je prišlo na dan, da je kot zasebnik delal dobičke na račun svojega uradnega položaja pri vladi. Talbott, ki je doma iz oblijskega mesta Dayton, je po odkritju pred senatnim odborom, od časa, ko je nastopil svoj položaj pri tajništvu za letalsko silo, profitiral več kot \$132,000, in sicer kot partner inženirske firme v New Yorku, za katero je skrbel, da je dobivala prednosti v svojih poslovnih zvezah z vlado.

Jasno je, da je Talbott položil ostavo šele, ko je postalo jasno, da je njegova osebnost postala tako kontroverzna, da bi bil v nasprotnem slučaju predsednik Eisenhower prisiljen postaviti ga pod kap.

Kitajska vlada v Pekingu je tako, čim se je začela konferenca z Ameriko v Ženevi, osvobodila 11 ameriških armadnih letalcev, ki so bili tam v zaporu izza konca korejske vojne pod pretvezo, da so prišli tja kot špijoni. V teku so že vse pripravili, da bodo letalci brez odloga z letali vrnjeni nazaj v Ameriko. Ameriška vlada letalca so že odnesla družine strahu letalcev v Honolulu, da pospešijo snidenje z njimi.

V Ženevi, kjer je bila objavljena vest o osvoboditvi, se ta čin kitajske komunistične vlade sprejema kot važen faktor k normalizaciji odnosov med Washingtonom in Pekingom. Splošen vtis v svetu je ta, da verjetno ni več daleč čas, ko bo Amerika nehala nasprotovati temu, da bi se Kitajska sprejela med Združene narode. To bi bilo po volji Evropi, kakor tudi vsem velikim azijskim državam, kakor so Indija, Burma in Indonezija. Nasprotna sta le Južna Koreja in pa kitajski nacionalistični režim na Formozu.

Tropični viharji so v državah Louisiana in Mississippi povzročili precej škode, in ubitih ali pogrešanih je 7 oseb. Vihar je pridivil z morja z brzino 75 milj na uro, pa se je k sreči hitro unesel.

Pasja vročina, ki jo preživljamo v Ameriki že več tednov, očitno vpliva tudi na živalski ali ptičji svet. Ljudje, ki poznajo navade divjih ptic, namreč ne morejo razumeti, kako je bilo mogoče, da se je snoč v predmestju Clevelanda, Wickliffu opazilo plahutati na hišnih strehah kaka dva tuceta divjih gosi. Neki moški, ki se razume ne take stvari, trdi, da ni prav nobenega dvoma, da so bile to divje gosi, ker imele vsaj štiri čevlje dolge vratove. Divje gosi se v tem letnem času najdejo le v soto v Kanadi, kjer imajo prijetno hladno vreme.

Dve milj od brega jezera Erie se je snoč prevrnil motorni čoln, v katerem so se nahajali trije moški, in sicer Walter G. Johnson iz 80 E. 221 St. v Euclidu, Robert E. Geragty iz 30081 Roberts Ave. v Wickliffu in pa Andy Drop iz 16906 Grovewood Ave. v Clevelandu. Nahajali so se tri ure v vodi, a so se rešili s tem, da so se držali prevrnjene-

KAJ OPAZUJEJO AMERIŠKI FARMARJI V RUSIJI

Da se je nekaj spremenilo v sovjetski zunanji in notranji politiki kaže tudi ponašanje sovjetskih oblasti do ameriških farmerjev, ki se nahajajo na študijskem potovanju v Sovjetski zvezi. Sovjetske oblasti sicer skušajo omejiti gostovanje Američancev bolj na formalne strani, na uradne prireditve in velika gostovanja, nad katerimi se Američanci pritožujejo, na drugi strani pa jim je bil dovoljen vstop v kraje in tovarne, kakor nobenemu tujcu doslej, pa tudi izdano dovoljenje, da so nemoteno fotografirali kar so hoteli fotografirati.

Bivanje Američancev v Rusiji, njihove izjave Rusom in Američancem sta smela prenašati tako radio, kakor televizija.

Nekaj skupnih vtisov Američanci že imajo.

Na Rdečem trgu v Moskvi, kamor je vstop omejen, so opazili, da jih nihče ne omejuje v njihovi svobodi. V Moskvi so Američanci, tako trdijo sami, opazili, da je ruska delovna moč neizčrpna, jo je povsod dovolj na razpolago.

Ameriški farmerji niso šli samo na kolektivne ruske farme, marveč tudi v sovjetske tovarne, posebno one, ki se pečajo s produkcijo poljedelskih strojev. Američanci so si ogledali tudi druge industrije, pa so trdili, da so Sovjeti v industriji najmanj kakih 20 let za Američanci; da so pri načinu produkcije opazili, da nosi sled prvotne ameriške tehnike. (Ameriški inženirji so pomagali spraviti k življenju rusko industrijo, to predvsem pred začetno vojno, to je notorično dejstvo.)

Tudi to trdijo Američanci, da so cene ruskim produktom višje kot pa so ameriške, da se jim pa zdi, da je kakovost produkta kot takega dobra, če ne boljša od ameriške.

Družabno vzeto so se Američanci pritožili, da Rusi polagajo pri tem obisku preveč važnosti na zunanjo, na prireditve in gostije, Američanci pa hočejo le, da se jim da prilika, da si ogledajo gospodarstvo in ne izgubljajo dragocenega časa.

OMEJEN KREDIT!

V Washingtonu so posvetili posebno pažnjo gradbenim kreditom in naplaci za nove hiše. Gre za kredite, katerih so deležni veterani in za tiste, ki se tičejo federalnega programa o zidanju stanovanjskih hiš. Naplaci v gotovini so povišali, dobo amortizacije kredita pa so skrajšali.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Ane št. S.D.Z. so prošene, da pridejo nocoj ob osmih v Zakrajškovo pogrebni zavod, da izkažejo zadnje čast umrli članici Jozefi Kaiser, jutri zjutraj ob 9. uri pa da se po možnosti udeleže njenega pogreba.

ga čolna in se polagoma pomikali proti obali.

V St. Nazaireu v Franciji je prišlo do hudih spopadov med stavkajočimi delavci v ladjedelnicah in policijo, ki je med izgredi vrgla bombe solzavce, stavkarji pa so borili z vsem, kar jim je bilo pri roki. Tekom borbe je bilo ranjenih najmanj 40 oseb.

V Washingtonu se je oglasil senator McCarthy z izjavo, da pojde med ameriško ljudstvo in razložil, "kako je predsednik Eisenhower v Ženevi" izvršil "izdajstvo Amerike."

PRISOTNOST DUHA V KAZNILNICI...

James Bennett je direktor federalnega urada za ameriške kaznilnice. Bennett se je pojavil pred kongresom in zahteval \$27,000,000, da postavi dve novi na najmodernejši kaznilnici. Pri tej priliki je kongresnikom podal tole sliko:

V ameriških kaznilnicah je sedaj, računano samo federalne — 152,051 kaznjencev. Na tisoč prebivalcev pride en kaznjencev. Ženske v zaporih imajo razmeroma nizok odstotek. Med zaprtimi v državnih kaznilnicah je njihov odstotek le štiri, v federalnih pa pet. Razmeroma malo.

Za zboljšanje kaznjencev se poskuša na vse strani. Svoj položaj hočejo zboljšati kaznjenci sami, pa se uprejo, primejo stražnike kot talce, požigajo in razbijajo.

So pa tudi človekoljubi, ki gredo v kaznilnice in hočejo kaznjencem kaj dobrega povedati.

V federalno kaznilnico v Atlanti, Ga., se je napotil protestantovski svečenik, ki je hotel napraviti kaznjencem primerno pridigo. Svečenik je bil na pridigo sicer pripravljen, ni bil pa pripravljen na notranje prostore kaznilnice, namreč, kako so ti urejeni. Gre se po hodnikih, po stopniščih na levo in na desno, pa je ta svečenik menda tudi zatopljen kaj bo govoril, naenkrat spotaknil se in zletel po stopniščih. Zbrani kaznjenci, ki so ga pričakovali, so se začeli smejati na vse grlo. Enako tudi svečenik, ki se je hitro znajdel, skočil pokonci, pa kaznjencem dejal:

"Prijetelji moji, vse je bilo namenjeno. En sam vzgled, pa vam lahko odpre oči po kaj sem prišel in kaj sem hotel povedati, to pa je, da nekdo lahko pade, a se takoj lahko vzdigne." S temi besedami je svečenik odšel, čaka pa na poročilo upravnika kaznilnice kakšne vtis je napravil na kaznjence njegov slučaj, ko je "zletel," pa se tudi dvignil.

Epidemija polia?

WASHINGTON, 1. avgusta—Federalni urad za narodno zdravje je danes odposlal v različne države precejšnje količine cepiva zoper polio. Governerji imajo zapoved, da to cepivo porazdelijo po občinah, te pa nadalje privatnim zdravnikom.

Ob tej priliki je zdravstvena oblast izdala poročilo o stanju polia v republikli.

Ko gre za republiko kot celoto, je bilo nastopov polia manj kot lansko leto, ki je bilo rekordno. Toda so kraji, kjer se lahko govori o epidemiji polia. V šestih državah znanih pod skupnim imenom New England so se slučajji polia v primeri z lanskim letom kar potrojili. Najhujše je prizadeta država Massachusetts, kjer je bilo do sedaj že 439 slučajev polia, lansko leto ob istem času le 75. Samo v Bostonu je na poliu obolelih 200 ljudi. Od 150,000 otrok v Massachusetts, ki so bili zoper polio že cepljeni, jih je 14 obolelih na poliu. Zdravstvene oblasti so prepričane, da samo eno cepivo zoper polio ni zadostno.

Pozdravi

Pozdrave vsemu oboju in čitateljem Enakopravnosti pošilja iz krasne Slovenije, kjer se nahajajo na obisku, Mr. in Mrs. Anton in Julia Novak ter Mr. in Mrs. Rudolph in Pauline Tomsich, vsi iz Arbor Ave.

EISENHOWER NEZADOVOLJEN S KONGRESOM; IZREDNO ZASEDANJE KONGRESA!

DANES V BELI HIŠI SEJA KONGRESNIH VODITELEJV

WASHINGTON, 2. avgusta—Predsednik Eisenhower je povabil danes kongresne voditelje republikanske in demokratske stranke, da se z njimi porazgovori o vprašanju, ali naj se zasedanje kongresa konča, pa se skliče izredno zasedanje, ali pa naj se njegov program odloži na prihodnje zasedanje kongresa, ki se začne dne 6. januarja leta 1956.

Predsednik Eisenhower je izrazil svoje nezadovoljstvo nad tem, da kongres ni sprejel njegovega notranjepolitičnega programa. Le mali del tega programa je v letošnjem zasedanju kongresa dobil zakonito obliko. Najbolj pereči vprašanji sta njegov program o ameriškem cestnem omrežju in pa vprašanje koliko javnih zgradb in privatnih hiš naj se zida letos in na leto s pomočjo federalne blagajne.

Ko gre za bodoče ameriško cestno omrežje, gre za dva zakonska predloga, prvi je Eisenhowerjev, predvideva 101 milijardo dolarjev, delo je razdeljeno na bodočih deset let, stroški naj se krijejo z izdanimi boni, ne bi šli torej na račun javnih dolgov.

Drugi predlog je demokratski, ki predvideva manjšo vsoto, za kritje stroškov pa zahteva nove davke, ki naj jih plačajo tisti, kateri se najbolj cest poslužujejo.

Moramo naglasiti, da gre za razlike med senatom in spodnjo zbornico, pa tudi za politične razlike v obeh zakonodajnih telesih. Ali naj bi imelo izredno zasedanje kongresa spriču teh razlik kak pomen, ali je za Belo hišo podano kako upanje, da bo uspela v izrednem, ko ni uspela v rednem zasedanju kongresa?

Enotnost v zunanji politiki

V Ženevi v Švici so se začela pogajanja med zastopniki Kitajske in Združenimi državami. Tudi ob tej priliki sta se oglašila k besedi demokratski senator Walter George in republikanski senator Knowland in sta oba izrazila svoje prepričanje, da je zunanjepolitični položaj boljši, kakor je bil ob začetku zasedanja tega kongresa, ameriški ugled v svetu pa večji.

Ob priliki pogajanj v Ženevi so se oglasili nacionalisti iz For-

NA JUGU SE POJAVLJA TORNADO

WASHINGTON, 1. avgusta—Centralna vremenska napoved iz Washingtona je bila danes ta, da soparno vreme še ne bo prenehalo, da pa se že pripravljajo krajevne nevihte, ob izlivu reke Mississippi pa se poraja tornado. Prebivalstvo držav Louisiana, Alabame in Mississippi je bilo opozorjeno na tornado, o katerem se še ne ve kam točno bo krenil.

Ko gre za državo Ohio, ni pričakovati skorajšnjega olajšanja. Nad sosedo West Virginia vlada izredno soparno vreme, ti vroči valovi pa se pomikajo proti Ohio. Mrzli valovi iz Kanade so mogli zajeti le nekatero kraje skrajnega ameriškega vzhoda in zapada.

Ameriški srednji vzhod na splošno trpi še vedno radi vročine in vlage. V Iowi so imeli celo 109 stopinj vročine in je vročinski val zadnjih dni zahteval 15 človeških življenj. Kansas in

Neurje in toča v Sloveniji

Dne 4. julija popoldne je bilo za mnoge kmetovalce nesrečno, kajti neurja s točo so jim uničila skoraj ves letošnji pridelek. Po poročilih, je toča napravila občutno škodo v Beli krajini, Zasavju, Mokronogu, Brestanici, Rihpovcu, Gradišču in Lipniku.

Posebno je prizadela kraje v Tuhinjski dolini, kjer se je odtrgal oblak. Voda je lila kot iz škafa ter valjala s seboj kamenje, hlode in zemljo. Da je bila škoda še večja, pa se je vsula tudi debela toča, ki je uničila ves pridelek žita in sadja.

Okoli tretje ure popoldne dne 4. julija so nebo zagrmili črni oblaki, ki niso obetali nič dobrega. Izza Kozjeka je prihrumela nevihta, nad dolino pa se je odtrgal oblak. Ogromne količine vode se pridre v dolino in jo poplavile. Naselje Šmartno v Tuhinjski dolini, ki leži na majhni vzpetini, je še zvečer izgledalo kot otoček sredi pobešnega vodovja. Ljudje so hiteli reševati živino in perutnino, kajti voda je vdrla v hiše in hleve. Do prsi v vodi so kmetje gnali živino na vzpetine, kjer je bilo manj možnosti, da potone. Potoki in studenci so narasli tudi do tri metre in hiše v bližini bregov so bile do oken pod vodo. Voda je najhujše prizadela naselja Buč, Šmartno v Tuhinjski dolini, Laseno in Potok. Od tu dalje pa je Nevljica regulirana in niže ležeči kraji niso bili prizadeti.

Kar ni uničila in odnesla divjajoča voda, pa je stolkla toča, debela kot oreh, ki se je vsula med neurjem. Zlasti so uničeni pridelki na polju v Lazah, Zagorju.

Tam, kjer je bilo še 3. julija žitno polje, leži danes na kupe blata, dračja in kamenja. Prav do Šmartnega so hudourniki nosili ogromne količine toče, tako da še 24 ur po elementarni nesreči po nekaterih njivah leži do 25 cm visoko.

Nič manj niso bili prizadeti sadovnjaki, ki so prav letos obetali bogat pridelek. Danes pa je drevje golo kot ob pozni jeseni. Tako opustošenje je pustilo za seboj ponedeljkovo neurje v Tuhinjski dolini.

TUDI—STALNI POKLIC

Ko gre za vprašanje, kam naj se človek obrne za stalno zaposlitev, so v zadnjem času začeli priporočati, da se tisti, ki iščejo stalno delo, obrnejo na razne gasolinske postaje, ali pa sami z njimi začnejo. Na ameriških cestah in ulicah je trenutno 58,129,000 raznih avtomobilov, z gasolinom pa jih zalaga 202,000 gasolinskih postaj, kar najbrže ne bo dovolj. Pri tem številu ena gasolinska postaja postreže povprečno 271 avtomobilov.

Na oddih

Mr. in Mrs. Frank Stephan iz 6931 Hecker Ave. sta se podala na kratek oddih v nedeljo zjutraj. Odlša sta v prijetno letovišče Dominika Krašovec v Michigan. Prijatelji in znanci jima želijo obilo zabave.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:

(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TA SVOJEVRSTNI KAPITALIZEM!

Ameriških ustanov v dobrotelne in v znanstvene namene je več kakor kjerkoli po svetu. Denar so dali na razpolago kapitalisti.

Andrew Carnegie, rojen leta 1835, je prišel, ko je bil star 12 let, s Škotske v Pittsburgh. Tja je prišel skupno s svojimi starši, ki so bili zelo ubogi. 12 letni Andrew je vsled danega socialnega položaja opustil vsako nado, da bi se lahko šolal in je moral prijeti za vsako delo in je delal za dva centa na uro 72 ur na teden.

Ko je bilo Carnegiu 20 let, mu je umrl oče. Andrew je moral prevzeti skrb, kako preživeti mater in mlajšega brata. Andrew je šel v valove ameriškega življenja. Bil je eden najmlajših Amerikancev, ki je kot telegrafski uslužbenec že prejel v tistih časih \$25 na mesec. Ni mu bilo še 28 let, ko je postal nadzornik Pennsylvania Railroad, oddelek Pittsburg in je imel pod seboj na tisoče podrejenih delavcev.

Andrew Carnegie je postal milijonar v takratni valuti dolarja, predno je dopolnil svoje 30 leto. Ko mu je bilo 40 let, je bil na čelu največje jeklarne v republiki in predno mu je bilo 50 let, je bil za takratne čase eden največjih delodajalcev na svetu, mož, ki je bil ravnatelj raznih rudnikov, tovarn, jeklarin in ki je pripravil svojo družbo do takega napredka, da je bil dobiček milijonski in milijonski, ameriško jeklo pa je postalo po kakovosti in po količini svetovno.

Carnegie je razpolagal z milijoni dolarjev, pa mu je šlo za posebni zaslužek. Kaj se je zgodilo s tem Carnegiem?

Uvodoma smo rabili izraz "ustanova." Ustanova Carnegie je svetovno znana. Deležni so je bili tudi jugoslovanski študentje, ki so spolnpevali svoje študije, ko so že doma dovršili formalno visokošolsko izobrazbo. Poznamo ustanovo Ford, poznamo tudi ustanovo Rockefeller in druge. Andrew Carnegie je v najboljših moških letih zapustil produkcijo in se popolnoma posvetil kulturno-dobrotelnemu namenu.

Andrew je razpolagal z milijoni dolarjev, pa mu je prišla pred oči slika, kako trpijo tisti, ki bi radi imeli pri roki knjigo za študije, pa jih siromaštvo pri tem ovira. Andrew je sklenil, da bo ustanovil javne knjižnice in je dal na razpolago 60 milijonov dolarjev, da se je širimo Amerike ustanovilo preko tri tisoč javnih knjižnic! Andrew pri tem ni pozabil niti Anglije, niti Škotske, odkoder izvira njegov rod. Andrew Carnegie je kot deček, ki ni mogel preko navadne ljudskošolske izobrazbe, dal v ustanovo, ki je bila imenovana po njem, 15 milijonov dolarjev, namen te ustanove pa je bil ta in je še danes, da se zboljša ameriško šolanje in da se zvišajo plače profesorjem! Pomislimo na gesto ameriškega kapitalista!

Ko je Andrew Carnegie umrl, mu je bilo 84 let. Odkar je zapustil produkcijo in so upravljali fondse—ustanove, pri katerih je bil udeležen sam, je dal v dobrotelne znanstvene in človekoljubne namene vsega skupaj preko 350 milijonov dolarjev.

V zvezi z imenom Carnegie smo imenovali imena Ford in Rockefeller. Ta imena, ko gre za razne ameriške ustanove, niso edinstvena. So le v galeriji desetih stotih in tisočih itd., pa se lahko vprašamo: Kje na svetu je kapitalizem, ki bi imel značaje Carnegia, Forda, Rockefellerja in drugih, pa bi se zavedal, da je produkcija, produkcija—bogastvo, bogastvo, da pa je tudi človek, kateremu bogastvo, s katerim razpolaga, narekuje posebne dolžnosti za obče koristne namene.

Ameriški kapitalizem naj bi bil v tujini, moramo priznati, da tudi med nami posamezniki znan kot tak, ki je najbolj egoističen in ki radi osebnih koristi nima nobenih splošnih ciljev pred seboj. Svetovni komunizem je šel gladko mimo recimo angleškega ali francoskega ali latinskega kapitalizma vseh vrst, češ, da s tem kapitalizmom je že odpravljeno. Obračunati bo treba le še z ameriškim kapitalizmom, kakor sta si to zamišljala Karl Marx in Friedrich Engels, ko sta slikala razvoj svetovnega kapitalizma. Kako strašno napačno presojanje ameriških razmer!

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

O ZBIRKI ZA PROSVETNI DOM PRI SV. GREGORIJU

CLEVELAND, Ohio—Dodatno k prošnji iz domovine za obnovo Prosvešnega doma pri Sv. Gregoriju, kot je bilo objavljeno v tem časopisu v maju t. l., sem podpisani prejel sledečo pismo:

"Dragi naš rojak in dobrotnik!"

"Za ljubeznivo pismo in izrek iz časopisa se Vam odborniki Prosv. društva prisrčno zahvaljujemo. Vzdrostila nas je vest, da ste se zavzeli za obnovo našega kulturnega doma in ste v časopisih objavili lep članek in prošnjo na ameriške rojake. Vemo, da imate dovolj drugega dela, skrbi in težav, pa ste se vendar odzvali naši prošnji, da bi Gregorčanom zopet pomagali obnoviti dom, kjer so naši ljudje dobivali prosveto in omiko skozi dolga desetletja. Tudi Vam gotovo zaplavlja kdaj spomin na one lepe in srečne ure življenja, ko ste na odru gregorškega doma nastopali kot igralec in s svojim humorjem in razigranostjo do solz zabavali domače in tuje gledalce. To naše toplo ognjišče je sedaj razdejano, zato si moramo vsi seči v roke, da ga obnovimo in poskrbimo naši mladini, tako omiko in zabavo, kot so jo bili deležni naši starejši farani.

"Pri obnovi so težave, ker mnogi Gregorčani niso več tako vneti za vse dobro in lepo, kot so bili idealni graditelji pred 40 leti. Pa mi mladi ljudje moramo posnemati mravlje, ki ne vprašajo kdo jim je razdeljal mravljišče, ampak po nesreči se takoj spravijo na delo in si znova zgrade nov dom.

"Hvaležni smo Vam, dragi naš rojak, da ste vzeli zbirko in svoje roke, ker: Vi ste ugledna osebnost in Vas rojaki cenijo kot moža, ki je naklonjen vsaki organizaciji in vsaki akciji na kulturnem — prosvetnem polju. Vemo, da tudi med ameriški rojaki ni prevelikega blagostanja in da se morajo trdo boriti za vsakdanji kruh, a razveselil nas bo vsak najmanjši dar, ker vemo, da bo dan iz srca ljubezni do stare domovine.

"Ko se zahvaljujemo Vam, dragi rojak gospod Oblak, za ljubeznivost, izrekamo zahvalo tudi uredništvu vseh onih listov, ki so priobčili našo prošnjo in Vašo sijajno obrazloženje našega kulturnega položaja sedaj in pred desetletji.

"Vsem darovalcem bomo izrazili zahvalo in udanost po končani zbirki.

"Zaključujemo to pismo s ponovnimi izrazi zahvale in hvaležnosti in Vas v pričakovanju še nadalje — prav prisrčno pozdravljamo.

"Za prosvetno društvo "Slemena"

"Perovšek Franc (l. r.), tajnik Lovšin Stanko (l. r.), predsednik."

Do danes se je nabralo \$136.00 in sicer so darovali:

Oblak, Louis \$25.00; Drobnič, Joe in Angela \$10.00; Drobnič, Gabriel \$5.00; Pimat, Steve \$5.00; Neimenovani, Parma, Ohio, \$5.00; Adamić, John \$5.00; Adamić, Jože \$10.00; Nosan, Joe \$3.00; Baraga, Frank \$2.00; Špehek, Louis \$3.00; Jerić, Joe in Mary \$5.00; Levstik, Louis \$5.00; Marolt, Anton \$10.00; Centa, Frank, \$5.00; Neimenovan iz Euclid, Ohio, \$5.00; Brodar, Janez \$1.00; Malovič, Nick \$2.00; Petrić, John \$5.00; Petrić, Joe \$5.00; Kurilich, Jennie \$5.00.

Vsem cenjenim darovalcem se za prispevke v imenu društva prisrčno zahvaljujemo.

Ako se še kdo prikloni s kakim darom, bom z veseljem sprejel in odposlal na pristojno mesto. Vem, da je več naših rojakov tu

v Clevelandu, ki so pričakovali, da se bo kdo oglašil in bi bili pripravljene prispevati. Vse take prošnje oproščanja ker nisem mogel jaz in tudi nobeden drugi ni imel časa. Prosim pa, če hoče še kdo prispevati, naj me pokliče, pa bom prišel, ali pa pošljite. Bom pa pozneje poslal zopet v domovino.

Domov sem danes poslal sledeče pismo:

"Prosvetnemu društvu "Slemena" pri Sv. Gregoriju.

"Podpisani sporočam, da sem zbral od svojih rojakov živečih tukaj v Clevelandu in nekaj tudi iz daljnih krajev širom Amerike, \$136.00, kakor je to razvidno iz priloženega seznama. V seznam sem navedel naslove posameznih, da se jim lahko pismeno zahvalite.

"Prosim, da mi sporočite za obratno pošto, kako naj Vam denar odpošljem, da boste čimprej in čim več prejeli v dinarjih, in, da to pravilno po tamkajšnjih zakonih, ali naj odpošljem na ime društva—ako je društvo priznano po postavi, da se lahko pošlje kot darilo ali na kakkega posameznika. Če se mora poslati darilno pismo, navedite vzorec (primer).

"Upal sem, da mi bo mogoče nabrati mnogo več, kar bi tudi bilo mogoče, toda ni bilo sedem let in volje tistih, kjer sem najbolj pričakoval. Sam nimam časa, da bi obiskal naše mnoge stare naseljenke tukaj, ki vem, da bi mnogi izmed njih prispevali, ako bi se osebno oglašil pri njih. Sicer bi jaz to z veseljem storil, toda mi čas in prilike ne dopuščajo.

"Skromen je torej naš dar, dano pa je z dobro voljo tistih, ki so darovali z iskreno željo, da bi vsaj nekoliko pomagali k uspehu in namenom Prosvetnega doma.

"Zeleč Vam obilo uspeha in v pričakovanju Vašega odgovora, Vas prijazno pozdravlja vdani

Louis Oblak
6612 St. Clair Ave.,
Cleveland 3, Ohio."

Vabljeni ste na piknik

EUCLID, Ohio—Društvo Euclid Pioneer št. 158 S.N.P.J., kakor se sedaj imenuje društvo, v katerega sta se združila društvo Zavedni sosede št. 158 S.N.P.J. in društvo Cvetiči Noble št. 450 S.N.P.J., vabi vse članstvo kot tudi vse prijatelje na naš prvi piknik, ki se vrši v nedeljo, 7. avgusta na prijazni farmi Geo. Kaliopi na Eddy Rd.

Ko sem na pikniku kluba Ljubljana govoril z Geo. Kaliopom, sem mu povedal, da bo tudi naše društvo imelo svoj piknik na njegovi farmi. Vprašal me je koliko članov imamo. Povedal sem mu, da 440 članov v odraslem oddelku in nad 170 v mladinskem oddelku. Možak me je kar malo plašno pogledal, potem pa mi je rekel: Hudimana, saj bom moral posekati par sto dreves, da bo prostora za vse!

No, sem ga potolažil, da tako hudo ne bo, se bomo pa bolj skupaj stisnili, posebno pri bari. Kar se tiče jedade, pa zadostuje če vam povem, da ima vse te stvari v rokah Mrs. Frances Gorjanc. Za baro bodo sami mladi fantje in moške, ki vam bodo hitro postregli, da ne bo nihče žejen. Tudi balinali boste lahko, ako se pa kakšna krogla ne bo valila kot bi vi želeli, pa ne bo kriva krogla, ampak vaša glava.

Kaj pa godba? Gazda godbe bo vlek el na vse strani (pa ne kakšnega za laše) svojo harmoniko, katero ima dobro pod svojo kontrolo. Drugi muzikant bo suval na vse strani, pa ne kakšnega pod nože, ampak na svoj trobentno. Tretji bo neusmilje-

no tolkel, pa ne po glavah, ampak na svoj boben. Četrti, ki nam je obljubil, da bo tudi navzoč, jo bo pa držal za vrat, pri luknjici bo pa igral, to se pravi na svojo kitaro ali "banjo."

Torej, člani in članice, pridite na ta prvi piknik v obilnem številu. Vam garantiram, da vam bo še prihodnji dan rojilo po glavi, posebno če se boste sukali okrog bare tako kot se rad suče spodaj podpisani.

Na svidenje, torej, v nedeljo, 7. avgusta na Kaliopovi farmi!
Andrew Ogrin, blagajnik.

Seja krožka št. 3 Prog. Slovenk

EUCLID, Ohio—V sredo, 3. avgusta se vrši redna seja krožka št. 3 Progressivnih Slovenk v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.

Seja je važna, razmotrivalo se bo o pikniku 4. septembra, torej se pričakuje, da pridete vse, katerim je le mogoče. Pričetek seje bo ob 7.30 uri zvečer.

Na roki imamo božične karte. Apelira se na članice, da kupite iste pri krožku.

Na programu imamo tudi vožnjo z busom meseca septembra, bodisi v Detroit ali Columbus. Da dobimo popust, se mora prijaviti 37 članic in njih prijateljic. Vse, katere ste mnenja, da bi vas zanimal izlet, se prosi, da stopite v stik z Mrs. Josephine Henikman, IV 1-2454, ali pa Mrs. Mary Kobal, KE 1-6631. Dobrodošle ste članice ostalih krožkov. Vesele bomo vas imeti v naši sredi. Da, rade bi imele tudi malo razvedrila, ne pa samo delo, zato se prosim vse, katere bi hotele iti z nami, da se čimprej priklasite pri zgoraj omenjenih članicah.

Elizabeth Matko, tajnica.

Nemirna Argentina

Dva slučaja razburjata argentinsko javnost. Zdravnik dr. Juan Ingalinella, politično komunist, je bil aretirani in je policijska oblast pri preiskavi uporabljal stare metode diktatorja Perona. Slučaj se je dogodil v provinci Santa Fe. Po mučnem spraševanju z uporabo Peronovih policijskih metod je zdravnik Ingalinella zadel srčna kap. Truplo je bilo vrženo v potok Parana, slučaj sam pa izrablja Peronova opozicija.

V Buenos Airesu je uradni policaj stražil katoliško cerkev, pa se mu je približalo v zgodnjih jutranjih urah z avtomobilom pet neznanecv, ki so ga s strelji iz pištole pobili do smrti. Slučaj, ki je znova razgaljal argentinsko politično življenje.

Trgovina s komunisti

WASHINGTON, 1. avgusta—Tajnik za trgovino v federalni vladi Sinclair Weeks je izdal poročilo o zunanji trgovini med Združenimi državami, Sovjetsko zvezo in njenimi satelitskimi državami. Tajnik Weeks priznava, da se je v zadnjem času ta trgovina povečala, čeprav še ni dosegla tiste stopnje, ki jo je imela pred vojno na Koreji. So pa znamenja, da se Moskva vedno bolj zanima za ameriški izvoz, seveda ne strateško važnega blaga. Izvoz tega blaga je še vedno prepovedan. Tudi trgovinski tajnik Sinclair Weeks se je sprizajnil z idejo, da bo večja izmenjava blaga pomagala k odpravi svetovne napetosti. Vendar ta izvoz za ameriško gospodarstvo ni veliko pomemben. Vrednost izvoženega blaga v Sovjetsko zvezo in v njen vzhodni blok se za tromesečje ocenil nekako na poldrug milijon dolarjev.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERZE

Kaj veste o Mormonicih?

Kdor pride v Ameriko, naleti prej ali slej na versko sekto, ki ji pravimo Mormonic. Teh ni dosti po vzhodu, a najde se jih povsod. Če pa greš na Zapad, prideš od časa do časa do večjih skupin Mormoncev. Koder jih je malo več, si kaj kmalu postavijo svojo cerkev in pašole za svoje otroke. V naši Kaliforniji imajo skoro vse cerkve napise, kam spadajo ali kako se imenujejo. Napisi so kratki ali dolgi. Med te zadnje spadajo tudi Mormonic. Njihove cerkve nosijo napis:—Church of Jesus Christ of Latter Day Saints—Mormonic so na glas kot nenavadno pridni in podjetni ljudje, ki ustvarjajo raj povsod, kamor pridejo. Njihovo uradno ime je Latter Day Saints—po naše bi se reklo. Zadnji svetniki, ki imajo priti. Slovar pravi tako:—Latter Day Saint—A Mormon. Zato ni nič čudnega, da jih ljudje nazivajo za Mormonce, ker je vsejedno malo krajša beseda za Američana kakor tisto, kar je dodanega. Beseda Mormon ali Mormonec je podtaknena ali zdeta kot bi reklo mesto Ljubljana—Ljubljanska srajca.

Mormonska sekta je primeroma jako majhna skupina ljudi. Imajo po vsem svetu 3300 kongregacij ali župnij, po veliki večini majhna naselja. Vera njihova pa je nekaj posebnega, četudi sloni v glavnih potezah na Kristovih naukih. Mormonic trdijo, da so bili Kristovi nauki proklamirani v Nebesih, predno je bil svet ustvarjen. Baje so bili ti nauki znani prvim ali začetnim vernikom (kot je bil Adam in drugi). Svet pa se oddaljil od njih (kakor recimo za časa očaka Noe). Mormonic trdijo, da se mora te pozabljene nauke oživeti ali restavrirati (potom Očakov kot si bili Mojzes, Abraham in drugi) Pravi, da je bila zadnja restavracija teh skoro pozabljenih verskih izjav v zadnjem stoletju in sicer v prvi polovici ali od leta 1800 do primeroma 1850.

V letu 1820 je bilo v bližini naselbine Palmyra, ki leži v državi New York, splošno vstajenje deloma pozabljenih verskih resnic. Med tistimi, ki so se živo zanimali za to, je bil tudi Joseph Smith. Ta se je umaknil v zapuščenno dolino na svetu svojega očeta za namenom, da močjo molitve. Kar je videl in izprosil milost od Boga s pozizkusil, je zapisano v posebnih bukvah (Joseph Smith.—Last-nova povest). Prikazale so se mu dve osebnosti, katerih slava in svetloba je prekašala vse na svetu. Eden izmed osebnosti je govoril z njim, pokazal s prstom nanj rekoč:—"Ta je moj ljubljeni sin. Čujte ga." V kasnejših razlagah je bilo pisano tako, da je treba oživeti vero in nauke Jezusa Kristusa.

Mormonic smatrajo Josepha Smitha za preroka božjega. Torej ga smatrajo za preroka tako kakor preroke stare in nove zaveze. Oni so vzeli v svojo vero Josepha Smitha, potem Brigham Younga in vse, kar jih je bilo do danes.

Restavrirana cerkev je bila organizovana v Fayette, država New York in sicer aprila 1830. Stevilo vernikov je hitro narasčalo, enako tudi nasprotstvo. Zato so se začeli verniki umikati. Sli so najprej v državo Ohio, potem v Missourij, od tam pa v Illinois. V Illinoisu so mučili Josepha Smitha do smrti in sicer v naselbini Carthage leta 1844. Zato so se Mormonic iznova umaknili in sicer pod vodstvom Brigham Younga, ki je bil starešina med dvanajstimi apostoli. Odsli so v državo Utah in sicer na bregove Great Salt Lake.

Odkoder so se umaknili povsod so zapustili urejena posestva in zidane domove. Med dru-

gimi so zapustili v Illinois naselbino Nauvoo, ki je stela čez davjset tisoč stanovalcev. Bila je v tistih časih največje mesto države Illinois. In vse to so Mormonic zgradili na močvirnatih obali reke Mississippij.

V dodatnih dveh desetletjih se je umikalo 80 tisoč Mormoncev. Na tisoče milj daleč so šli v nove kraje preko vseh težav in ovir. Eni so šli z vozmi in vprego, drugi so bežali v ročnih vozčkih. Spotoma jih je umrlo več kakor šest tisoč. Vse to trpljenje je bilo neprilisteno. Nikogar ni držalo nazaj tisto, kar so morali pustiti drugim.

Kaj pišejo svete bukve o Mormonicih? Mormonic verujejo v biblijo kralja Jamesa in sicer tako, da je v njih božja beseda, v kolikor je knjiga pravilno prestavljena. Mormonic smatrajo to knjigo za sveto pismo.

Mormonic ne verjamejo v razodetje božje, kot je bilo izročeno Izraelcem. En ljubeč oče ne bo omejl svojih razodetij samo eni stranki njegove družine. In to ob enem času v zgodovini. Knjige mormonske so del rekordov ali davanja prerokov in narodov, ki so bili predniki ameriških Indijancev v dobah primeroma od leta 600 pred K. pa tje do leta 421 po K. Ta ljudstva so bila azijskega pokolenja iz hiše Izraela in sicer v času kralja Zedekija. Preplavili so polagoma morje ter se naselili v Zapadnem svetu, koder so razvili velika mesta in mogočno civilizacijo. Kasneje so se uničili v bojih med sabo.

Nesli so sabo ti narodi gotove zapisnike biblije stare zaveze. Nekaj tega je bilo vrezano v zlate plošče in shranjeno. Iz tistega je Joseph Smith posnel in prestavil bukve Mormoncev. Knjiga povzema svoj naslov od Mormonec, ki je bil eden izmed dvanajstih apostolov in je živel v zapadni polovici sveta. Ta knjiga piše, da je Krist obiskal svet potem, ko je odšel v nebo.

Kaj verujejo Mormonic o neumrjivosti človeški? Enerzijsko, snovi in inteligencija se ne more vničiti. Vsak človek bo nadaljeval svoje življenje v večno bodočnost in sicer individualno. Po smrti bo ob gotovem času človek vstal, ter združil dušo in telo za večno življenje. Ali Mormonic verujejo v nebesa in peklo? Verjamejo v splošno odrešenje, ki pa pride stopnjevitno. Medtem ko pride odrešenje za vse, mora za večjo slavo delati vsak zase.

Nebesna so po mormonskem naziranju prostor, koder je doma večni progres. Tam bo vsak brez konca in kraja v družbi svojih ljubljenih in pa med prijatelji. Za take, ki vedoma prezirajo prilike na zemlji, bo za kaznen trpljenje, ker ne bodo mogli v večji meri uživati nebeskega veselja. Mormonic povdarjajo izobrazbo, ker verujejo, da bo ostala večno z človekom. Človeško iskanje znanosti in resnice je dolžnost nas vseh.

Navadno slišite, kadar govorite o Mormonic, da imajo več žena. Res je to, da so imeli v davnih časih Mormonic po več žena. Ampak to je prišlo v nasprotje za našo ustavo, ki ne dovoljuje mnogoženstva. Bilo je precej sitnosti, a nazadnje je ostalo pri tem, da so Mormonic vzprejeli naše zakone in proglasili zakon z eno samo žensko. In ne samo to. Mormonic se ženijo za vse večne čase. Torej ne priznavajo ločitve zakona. Smatrajo, da mora biti vsak zakon sklenjen v templju in ne priznavajo samo civilne poroke. Navadno razlagajo tako, da je mormonska poroka v templju veljavna za vse večne čase pred in po smrti. Poroka po civilnem zakonu pa drži baje samo do smrti. Mormonic ne priznavajo meša-

OB TIHEM OCEANU

(Nadaljevanje s 2. strani)

Nih zakonov in jih ne potrjujejo v svojih templjih. V mormonske templje gre lahko vsak, kdor hoče. Vedite pa, da imajo Mormoni na vsem svetu samo osem templjev in da ti ne služijo posameznikom. V templjih vrše gotove službe za svojo vero, potujejo se tudi slovesne ženitve.

Zanimivo je pri Mormonicih to, da nimajo nobenih duhovnikov. Njihova vera daje priliko vsem, da vrše gotova verska obredna dela. Vsak človek je lahko poklican, da služi kot mormonski duhovnik ali škof in sicer za negotov čas in pa čisto zastoj. Deček ali deklica med osmim in desetim letom lahko pride na prižnico za krajši govor. Ko so mormonski dečki dvanajst let stari, jih začno pripravljati za duhovski poklic. Njihova cerkev skrbi, da se mlada uči. Daje tudi priliko, da se ljudje zabavajo in pomagajo drug drugemu. Vsak Mormonec ima kak poseben poklic v javnem življenju. Mormoni so ponosni na svojo vero, ker uči da je človek popolna celota in da imajo vsi ljudje pravico do veselja. Mormoni imajo tudi svoj poseben način, kako se go-spodari. Vera pri njih nikdar ne berati. Je pa v navadi med njimi nekaj desetina, kakor so jo poznali njega dni v stari domovini. Za dobro in uspešno življenje priporočajo Mormoni pred vsem delo, potem dobro gospodarstvo in pa industrijo. Milodarov in nezasužanih plačil ne marajo imeti med sabo. Mormoni si pomagajo med sabo. Če ima kdo smolo v življenju ali recimo nesrečo, se kmalu zbere in pomagajo po svoje. So ljudje različnih poklicev in vsak da svoje, kar ima in kar zna, pa je kmalu pomagano nesrečniku. Ali so Mormoni napredni ali pa bolj nazadnjaški, kakor so mnogi v različnih verah? Vprašali so Josepha Smitha, kako on vlada, da nima neprilik. Odgovoril je tako. "Uči jih, da bodo poznali pravilne principe, pa se bodo vladali sami."

Kateri pa so mormonski principi? "Mi Mormoni" verujemo v poštenost, resnico, čistost, dobrotelost, krepost in pa to, da pomagamo vsem ljudem. Karkoli pride, da je krepkost, ljubeznivo ali dobro in vredno pohvale, izkušamo vse storiti in doseči na en ali drugi način."

Taki so torej Mormoni. Na splošno se mora priznati, da je malo ljudi na svetu, ki bi bili tako požrtvovalni, delavni in poštini, kakor so oni. Zato uživajo dobro ime kamor pridejo. V naši Kaliforniji imamo dokaj močne mormonske naselbine. Veliko Mormonev je v trgovini, dosti se jih peča z živinorejo. Imajo tudi svoje tovarne, koder proizvajajo pred vsem tako blago, ki ga smejo oni rabiti. Berem v časopisju, da so letos zgradili v mestu Los Angeles velik tempelj, kar nam kaže, da jih mora biti precej tukaj.

Zanimivo je tudi to, da Mormoni pošiljajo od časa do časa po svetu svoje spostole ali učnike. Namen je ta, da stopijo v zvezo z narodi ali razmerami, ki nastanejo po velikih katastrofah. Vselej gredo z namenom, da pomagajo in pa, da pridobe koga za svojo vero.

Koliko je v naši Ameriki verskih sekt, tega bi ne vedel povedati. Zakaj vera je tukaj kakor v pet in deset centni prodajalni. Kdor čuti, da bo mogel živeti, se posveti eni ali drugi veri. Nekateri iznajdejo tudi novo. Tako je v moji bližini navadni hiši podobna cerkev, ki ima napis, da njihov župnik vedno poje. Potem je v moji okolici tukaj in tam kos sveta, ki je še prazen. Pa pride od časa do časa nekaj taga, kakor je postavim Barnum Bailey—. To se pravi, v posebnih komendjontarskih vozovih pripeljejo sabo vse, kar potrebujejo. Postavijo velike šotore z napisi, da bodo zdravili

Predsednik vedno zastražen

Včasih beremo v ameriških časopisih, kako zastraženi so vladarji, predsedniki in drugi visoki uradniki inozemskih držav na vseh njihovih potovanjih in javnih nastopih. V takih poročilih se indirektno namiguje: so pač nepriljubljeni, zato jih povsod spremljajo armade stražnikov. Ampak to je pretiravanje ali zavajanje. Kajti tudi predsednik Zedinjenih držav je vedno zastražen, tako v Beli hiši v Washingtonu, kot povsod, kjer potuje ali nastopa v javnosti. To kljub dejstvu, da smatramo našo republiko za najbolj demokratično deželo na svetu, kjer si ljudstvo samo voli predsednike.

Kakor drugod po svetu se tudi v Zedinjenih državah dobijo fanatiki, ki strežejo po življenju predsedniku republike, bodisi iz političnih ali kakšnih drugih razlogov. Iz zgodovine vemo, da so padli kot žrtve atentatov predsedniki Lincoln, Garfield in McKinley; na predsednike Jacksona, Franklina D. Roosevelta in Trumana pa so bili vprizorjeni poskusni atentati, ki se niso obnesli.

Po atentatu, katerega žrtev je bil predsednik McKinley leta 1901, je kongres vzpostavil tako zvano tajno službo za protekcijo predsednika in njegove družine. Ti stražniki, oblečeni civilno, spremljajo predsednika in člane njegove družine povsod, kjer se mudijo, izven direktnega stanovanja. Bivšega predsednika Trumana so spremljali tudi na njegovih jutranjih sprehodih.

Kadar predsednik Eisenhower igra golf, so z njim na igrišču civilno oblečeni stražniki, ki navidezno nastopajo kot igralci golfa. Nekateri imajo v simuliranih torbah za opremo igranja golfa skrito strelno orožje. Eden ima v taki torbi aparat za dvostransko telefoniranje, s katerim je v zvezi z agenti tajne službe, ki sedijo v oklopnem avtomobilu v klubovem poslopju.

Predno gre predsednik na potovanje, je ves program do minute vnaprej aranžiran in agenti tajne službe gredo pred njim na pot, da preiščejo železniške tise, mostove in tunele, če so varni. Pregledajo tudi poslopja ob železniški progi. V hotelih, kjer predsednik prenočuje, se agenti tajne službe vnaprej informirajo o zanesljivosti uslužbencev. Celov v kuhinji hotela, kjer se pripravljajo hrana za predsednika, je vedno navzoč en agent tajne službe. Kadar so pri predsedniku, bodisi v Washingtonu ali na njegovi fermi v Pennsylvaniji, njegovi vnuki, so okoli njih tajni agenti, katere otroci vzamejo za tovariše pri igranju. Pri javnih nastopih predsednika pred velikimi množicami je okoli njega vedno tesen obroč agentov tajne službe, v civilnih oblekah, seveda.

Iz navedenega je razvidno, kako neprimerno bolj prosto se gibljemo mi navadni državljani kot predsednik Zedinjenih držav.

—NEW ERA, glasilo ABZ

NEVIDNI "KOZMIČNI KAMNI" SO PADALI NA ZEMLJO

Iz Leningrada se je napolila nedavno na arktično področje znanstvena odprava, v kateri je bilo več profesorjev in asistentov leningrajske univerze. Med njimi so bili zlasti fiziki in geologi. In ta odprava je baje slišala naravni pojav, ki bo utegnil pojasniti skrivnost nevidnosti. Slišala je namreč neviden meteorni dež. Sovjetski znanstveniki so že prej vedeli, da meteorji in "kozmični kamni" na arktičnem področju večkrat naravnost dežujejo na zemljo. Zato se niso čudili, ko so zaslišali v bližini svojega taborišča takšen "dež." Čeprav je bilo ozračje čisto, so znanstveniki slišali samo sikanje in žvižganje v zraku, videli telesa so padla na zemljo v bližini taborišča, ostala pa so nevidna.

Padajoča nebesna telesa so bila približno enako vroča, kakor "običajni" meteoriti. Sovjetski znanstveniki so počakali, da se se ohladila, potem pa so mnoga pobrali. In čudilo se je, ker so bila komaj za silo vidna. Kozmični kamni so ohranili čudno požornost. Zdaj jih v laboratorijih natanko poručujejo. "Če bomo ta naravni pojav pojasnili," je rekel član odprave prof. Guliamine po vrnitvi v Leningrad, "bomo pojasnili tudi skrivnost nevidnosti."

Tako je svet zvedel, da si skupina fizikov iz leningrajske univerze že dobra štiri leta prizadeva pojasniti nevidnost, ki je v tesni zvezi z razbijanjem atomov. Na arktično področje padajoči meteorji so bili tako rekoč nevidni, ker so najbrž izvirali iz kozmične eksplozije. Vidnost teh teles je torej v zvezi s stanjem razbijanja atomov. Če je to stanje ali tudi samo atom-

ska sestava modificirana, je telo bolj ali manj vidno. Ta ugotovitev vsekakor tudi dokazuje, da nobeno živo bitje nikoli ne bo "vidno," ker bi to pomenilo njegovo takojšnje uničenje. Konec je torej lepih sanj H. G. Welsa in drugih piscev fantastičnih romanov o nevidnosti.

Če pa si nevidnega človeka ne moremo misliti, je morda nevidna bomba ali letalo samo še vprašanje časa. Nevidna letala brez pilotov bi lahko letela nad mesti in protiletalska zaščita bi bila brez moči.

Žal je to menda edina možnost, kako bi lahko uporabili "nevidnost," o kateri sanja človeštvo že cela tisočletja. Kakor bi lahko "nevidnost" koristila človeku v mirnem času? Če bi bila na svetu nevidna telesa, bi bilo še več zaskrbljenosti.

NA PORTUGALSKEM IN V KOLONIJI ANGOLI SO NAŠLI BOGATA LEŽIŠČA URANA

V Portugalski koloniji je izbruhnila prava petrolejska mrzlica, odkar so v bližini glavnega mesta Luande našli na prve petrolejske vrelce. Družba ki je finansirala iskanje petroleja, je že napovedala, da bo zgradila do jeseni kakih 100 vrtnih stolpov za črpanje petroleja.

Portugalska vlada pa si vzlic optimističnim vestem, ki jih do-

biva od oblasti v Angoliji, prizadeva nekoliko zajeziti petrolejsko mrzlico, da bi preprečila gospodarske potrebe v deželi. Nikakor pa ne prikriva, da pomenijo petrolejski vrelci pri Luandi za Portugalsko Afriko začetek novega obdobja in da bi utegnili znatno okrepiti položaj Portugalske v zahodnem svetu.

Hkrati poročajo, da so našli na Portugalskem in v Portugalski Afriki zelo bogata ležišča urana. Če je to res, se bo uvrstila Portugalska med sedem z uranom najbogatejših dežel. V Lizboni ne prikrivajo vesti, da so našli v portugalski zemlji je poleti vrnila s počitnic na morju, je imela jezik prav tako ožgan od sonca kot život . . ."

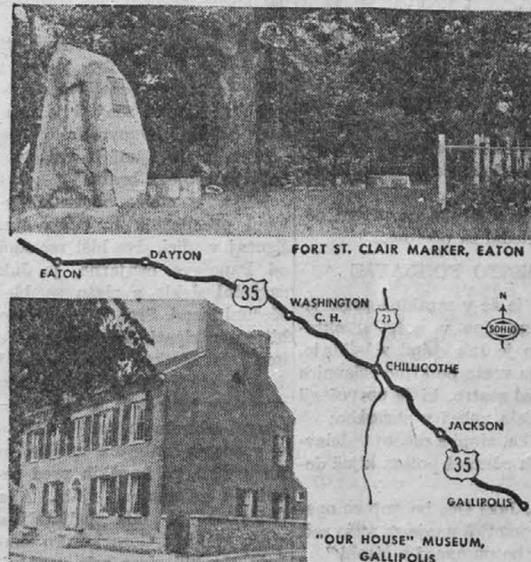
te važne kemijske prvine pod državno kontrolo. Oblasti v Portugalski Afriki seveda niso zainteresirane na naglem razvoju afriških rudnikov, ker se boje, da bi število zamorskega proletariata preveč naraslo. Pač pa bodo uran na portugalskem izkoriščali v velikem obsegu. Pri tem si obetajo denarno in tehnično pomoč Zahodne Nemčije.

DOBER DOKAZ

"Meta, ali je Frtavčovka res taka klepetulja?"

"Nič ne rečem; ampak ko se je poleti vrnila s počitnic na morju, je imela jezik prav tako ožgan od sonca kot život . . ."

LET'S EXPLORE OHIO

Entering Ohio from Indiana by way of Richmond, Route 35 passes through Eaton, where in 1792 Fort St. Clair was built as a defense against the Indians. This was a small stockade erected by order of General Wilkinson by a detachment of United States troops under the command of Major Gano. The sentries under this fort building were under the command of Ensign William Henry Harrison, who afterward became a famous general and the first President elected from Ohio. Today, the site of Fort St. Clair in Eaton is a memorial park.

Route 35 enters Dayton, passing the huge Soldiers Home, long an Ohio showplace. This highway goes through Xenia, Washington Courthouse, historic Chillicothe, Jackson, and Gallipolis on the Ohio River and on into West Virginia. At Gallipolis, the Ohio River town that was settled in 1790 by 500 men and women from France, stands one of this state's most interesting museums, Our House, which was built in 1819. Here General Lafayette was entertained in May of 1825, and in this museum is the bed in which Louis Philippe, later King of France, slept when he visited the French colony in 1795. On Route 35, north of Jackson, is the state park, Les Petroglyphs, named for the prehistoric Indian picture writing to be seen on the rocks.

Oprava za šolo za dečke in deklice sedaj na razprodaji!

Prihranite si od 20 do 50 odstotkov. Vsa zaloga je na razprodaji. Damo in izmenjavamo Eagle znamke. Ob torkih damo dvojne znamke z vsakim nakupom.

Ta razprodaja traja do sobote, 13. avgusta

ANZLOVAR'S DEPT. STORE

6214 St. Clair Avenue

ZAKONSKA DVOJICA

Išče stanovanje s 3 ali 4 sobami s kopalnico. V okolici E. 55 do E. 82 St. in St. Clair Ave. Pokličite kadarkoli

UT 1-5528

MOŠKI

išče dve sobi. POSTEN IN MIREN.

Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

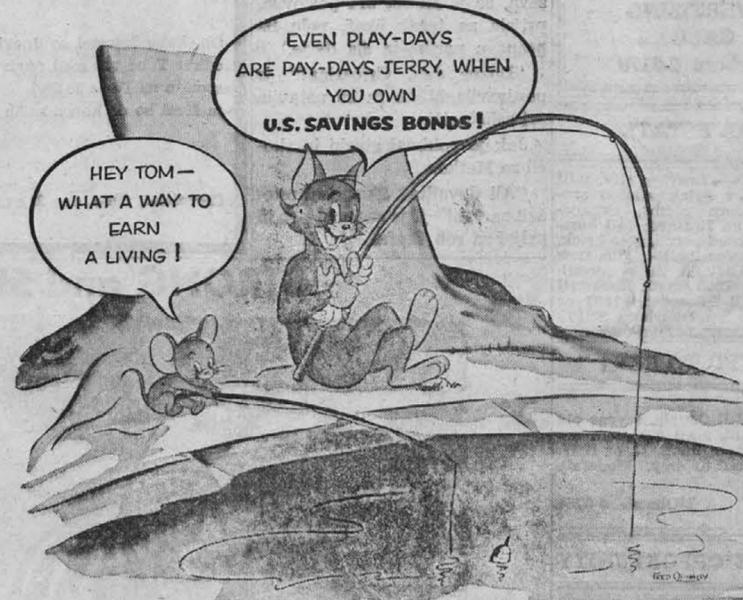
Ivanhoe 1-8288 16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M. Tuesday, Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

— PRIMEREN POPUST ZA STAR APARAT —

ONE IN THOUSANDS—Last year 155,000 fires roared through America's forests. They destroyed recreational areas, timber, watersheds, wildlife. What caused these fires? 9 out of 10 were caused by carelessness . . . pure and simple. Won't you be careful this year? Extra careful? Remember—only you can prevent forest fires. This message sponsored by:

What a grand and glorious feeling to really relax while on vacation, yet know that important savings goals are getting closer all the time. That's how you'll feel with every U. S. Savings Bond you buy. For Bonds go right on earning money for you — no matter where you are or what you're doing.

Start feeling good today. Join the Payroll Savings Plan where you work. Just tell your pay office how much you want to save each payday. Your company invests this money for you in U. S. Series E Savings Bonds. Then the money you worked so hard for, starts working equally hard for you. When held to maturity (9 years and 8 months) each Series E Bond pays an average of 3% per year, compounded semiannually. With the automatic extension privilege, it will go on paying that same fine interest for 10 more years. For example, save just \$3.75 a

week—in 5 years you'll have \$1,025; in another 4 years and 8 months—you'll have a total of \$2,137.

The secret of saving is system. And system is the whole idea of the Payroll Savings Plan. Get in the Plan, stay in the Plan, and you'll get where you want to go.

If you want your interest as current income, ask your banker about 3% Series H Bonds that pay interest semiannually by Treasury check. Annual limit, \$20,000.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks for their patriotic donation, the Advertising Council and

ILKA VAŠTETOVA

UPOR

ZGODOVINSKI ROMAN

(nadaljevanje)

"Jak! Pojdi pit!" so ga klicali fantje. Jak je v zadregi pogledal očeta, češ: Kaj poreče oče meščan bogataš k mojim kmečkim prijateljem? ... Vendar je uporno dvignil glavo in pristopil k mizi poleg peči.

Usnjarja je zabelelo: Seveda! Jakovi uporniški tovariši! Zakaj bi ne pil z njimi, saj jih vsako noč lahko pobere skupna smrt, če jih zalotijo tam gori v Kačji ridi, kjer si kujejo orožje in se vadijo za borbo ...

"Miha! Postavi fantom štefan vina na mizo!" je zapovedal Papež z rezkim glasom, se zasukal in že stopil skozi vrata k svojim družbi.

Sin je s široko razprtimi očmi pogledal za očetom.

ŠESTO POGLAVLJE

Bilo je že v mraku lepega jesenskega dne v začetku oktobra, ko je Jak stopil v kuhinjo, segel za vrata po ključ delavnice in klical sestro, ki je po večerji spravljala nekaj v shrambo:

"Milka, stopi z menoj v delavnico, da odneseš potem ključ domov."

"Oh, Jak! Oče bo gotovo opazil, da jemlješ usnje za vašo reč. Potem bo pa ogenj v strehi."

"Prav nič ne bo. Oče že davno ve, kam izginja usnje. Ampak dela se slepega, ker se boji zame. Noče biti odgovoren za to, če bi se meni kaj pripetilo. Ve pa, da gre za dobro stvar. Zato nič ne reče."

"Beži, beži, Jak! To si le domišljuješ."

"Tako? Nu, in če ti povem, da mi je oče sam pripravil na

mizo, kjer režemo jermene, veliko, lepo kožo, pripravno za naše potrebe."

"Oh, Jak!"

"Zares, no. Ko sem jo zvečer odnesel, je zjutraj samo vprašal: Ali si ti vzela kožo?—Jaz, sem kratko odgovoril in sem mslil, da bom slišal nekaj grenkih. Pa je samo prikimal in šel ... A zdaj pojdiva! Čakajo me."

"Kje pa se zbirate, Jak?"

Jak je imel svojo dve leti mlajšo sestro rad. Bila je resno dekle in—to je vedel—znala je molčati. Ampak zdaj ji je vendarle odločno odgovoril:

"Čim manj ljudi to ve, tem bolje za tvoje brata."

Milka je molče odvezala delovni predpasnik in odšla sta. Zgoraj v ulici, dve hiši navzdol od Papeževih usnjarne, je Jak zagledal dekle z zlato se bleščečimi lasmi. Srce mu je začelo hitreje utripati. Takšne lase je imela le Metka. Stala je pred domom stare Gričarice, suhljate zgovorne ženice, ki je sedela na pragu, izbirala iz velike košare v gozdovih nabrana zelišča in jih urejala po kupčkih pred seboj na razgrnjeni rjuhi. Ana Gričarica je bila prijateljica stare Marjete Gosarke. Po značaju sta bili sicer zelo različni, a vezala ju je podobnost njune usode. Tudi Gričarica je videla boljše dneve. Njen praede je bil mestni sodnik. Njegovih naslednikov nagrobni spomeniki so vzdani v stene kapteljske cerkve. In ona? Kolovratki vse dneve po travnikih in gozdovih in nabira zdravilna zelišča, da se revno preživlja. Ob sejmskih dneh, pred prazniki in ob žetvi pa hodi pomagat v kuhinjo k Rormanovim, kjer služi njena sestra Mica za dekle.

Ko sta se približala oba Papeževa, se je Metka brž poslovila, prišla za težak škaf, poln izpranega perila, in šla dalje.

"Dober dan, Gričarica!" je pozdravila Milka in se ustavila pri zeliščarici.

Jak je pokimal starki in skočil za Metko.

"Ali dovolite? Škaf je pretežak za vas!" ji je zastavil pot in prijel za rob škafova.

Za trenutek so se Metkine zlatorumene oči zbleščale proti Jakovim sivim. V njenih rožnatih licih sta se prikazali jamici. "Saj sem ga že vajena. Vsak dan ga prenašam od Krke."

"Kar postavite ga na tla!" je vztrajal.

Nehote ga je ubogala, vendar je še ugovarjala in prišla škaf za eno uho.

"Sram me je, da bi ga vi nosili. Primiva škaf vsak za eno uho, če že mislite, da mi morate pomagati."

"Nu pa dajva," se je nasmehnil Jak in prijel škaf za drugo uho.

Preko škafova sta se zopet spogledala in drug drugemu posmejala. Njuna pot je bila kratka. Že sta stala onkraj Papeževih delavnice pri Marjetini bajti.

Rdečica je zalila Metkina lica, ko se je spomnila na teto.

"Zdaj pa le izpustite!" je šepnila že blizu vrat in povsila roko s škafom k tlom.

On pa je z nagajivim pogledom v njene lepe jasne oči brž prijel škaf še z drugo roko in ga dvignil.

"Prav nič se ne bojim vaše tete," je prav tako tiho odgovoril in že stopil s škafom na prag. "Dober večer, teta Marjeta!" je glasno pozdravil in postavil škaf v kot ob vratih.

Od mize, kjer je Marjeta likala rjuhe, je prišel čemerer odgovor:

"Tebi nisem bila še nikoli teta!"

"Kako da ne?" se je delal jezitnega. "Ali vas nisem do svojega dvanajstega leta, dokler me ni oče poslal v uk, klical za teto? Zdaj, ko sem se vrnil domov, se mi pa kujate! Kakšna zvestoba je to?"

"Prismoda!"

"Nu, vidite, vi me še vedno tako kličete, kakor ste me nekdanj. Prismoda! Jaz pa nimam pravice, da bi vas klical s starim imenom!"

Z glasnim kovinskim šklepetom se je v poltemi odprl likalnik. Iz mraka se je posvetila rdeča žerjavica in se z odločnim zamahom zagugala Jaku pred nosom, da je komaj odskočil. Marjeta je stopila mimo njega čez prag, da na ulici razpaha likalnik.

"Pojdi k vragu!" je mimogrede zagodrnjala izpod svoje čiste, bele rute.

"Ha! Lahko noč!" je Jak smeje se želel in se zasukal za njenim hrbtom iz kočee—ne da bi pozabil se še enkrat ozreti v lepe Metkine oči. Vzel je velikanski težki ključ iz žepa in odklenil vrata domače delavnice. V mraku je tipal za skladanico jermenov, ki si jih je že popoldne urezal.

"Tale Marejtina sorodnica je pa čedno dekle," je rekla Milka, vstopivša za bratom v delavnico.

"M—m," je zagodrnjal Jak. Sleklet je frak in telovnik in si pričel jermene navijati okrog telesa. Ko jih je z vrstico dobro prevezal, se je zopet oblekel.

Sestra ga je začudeno opazovala.

"Zakaj jih skrivaš? Saj jermeni niso orožje!"

"Seveda ne. Ampak če bi jih straža videla, bi moral biti mož že zelo neumen, če bi ne uganil, čemu jih bom potreboval."

"In če jih zatiplje na tebi, ko te preišče?"

"Tipljejo samo za orožjem. Takole, zdaj pa zakleni za mano. Mami povej, da pridem šele zjutraj domov, da ne bo vso noč čula in poslušala, kdaj se vrnem."

Milka je iztegnila roko in na pragu pridržala brata za rokav:

"Jak! In—če bi te—"

"Upihnil!" se je posmehnil. Potem se mu je obraz zresnil, skomignil je z rameni in pogledal sestri mirno v oči: "Dosljej Tako zanesljivo, mislila je seveda na Metko—da ji bodo mogli zaupati pisma, ki bi jih prenašala na Mali Slatenk, kjer je bil oženjen Rormanov brat Ja-

Milka je globoko vzdihnila.

Jak je že stopil navzdol preko ulice in izginil v prehodu med nekoliko niže ležečima nasprotima bajtama, kjer so na drugi strani bile vsekane v skalo strme stopnice proti Krki.

Stara Marjeta, ki je pred svojo bajto nakladala novo oglje v razpihani likalnik, je dvignila glavo in gledala za Jakom, čeprav ga ni bilo več videti.

"Tale bi bil pripraven za naš načrt. In—Metka mu je všeč ..." je Marjeta godrnjala sama vase. A roka, ki je zapirala likalnik, se ji je zatresla ... Ali je prav, da zaupnega ji dekleta zaplete v to reč? Ampak—saj ni druge poti! Hohenwartu je obljubila, da priskrbi zanesljivo spletno za Langerjevo ženo.

Tako zanesljivo, mislila je seveda na Metko—da ji bodo mogli zaupati pisma, ki bi jih prenašala na Mali Slatenk, kjer je bil oženjen Rormanov brat Ja-

kob, za Langerja, ki je bival na Ogrskem, in za generala Gyulaya, ki je bil na Štajerskem; v Bršljin k logarju Cesarju za kočevske zaupnike; na Rormanovo pristavo "Beričevo"; na Pogañce k staremu vrtnarju Jožetu itd. Tam bi jih dobival Miha Rorman, kadar bi potoval po živino. Odkar je straža na mostu preiskala Rormana, ko je šel iz mesta, se Hohenwart boji zanj. Bržkone je res nekdo Rormanu osumil pri Francozih ... Le kdo? Mogoče tista denunciant-ska spaka — zakotni pisar Grošl?

"Nu, kadar Francoze našenemo — tem našim izdajalskim kreaturam se ne bo dobro godilo!" je starka zagodrnjala tako glasno, da je Metka pritekla na prag.

"Kaj želite, teta Marjeta?"

"Spravi oglje, ne bom ga več rabila!"

(Dalje prihodnjé)

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl ljubljani soprog, oče in stari oče

1883

1955

John Zidan

ki je previden s svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne 30. junija 1955.

Pokojni je bil rojen v Bizoviku, pošta Dobrunje, pri Ljubljani, odkoder je pred 43 leti prišel v Ameriko.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil dne 4. julija iz pogrebne zavoda Joseph Zele in sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sveto mašo zadušnico je daroval Rev. Louis B. Baznik; po sveti maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Na tem mestu se kar najiskrejeje zahvalimo Rev. Louis B. Bazniku za opravljeno pogrebno sv. mašo zadušnico in druge pogrebne molitve, ki jih je opravil za pokojnika. Naj mu dobri Bog za to obilo poplača.

Naša zahvala vsem, ki so poklonili ob krsti pokojnega toliko lepih vencev in šopkov ter z njimi ozaljšali krsto pokojnika, ko je počival na mrtvaškem odru ter mu tako izkazali zadnjo čast.

Enako opravile za mir in pokoj njegove duše.

Dalje naša topla zahvala vsem, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile ter mnogim tako omogočili, da so se mogli udeležiti pogreba ter spremiti pokojnika na njegovi zadnji poti.

Lepa hvala vsem, ki so prišli pokojnika kropiti, ko je počival na mrtvaškem odru, zlasti še onim, ki so se udeležili pogrebne sv. maše in potem spremiti pokojnika vse do njegovega groba.

Zahvala Podružnici št. 6 Slovenske moške zveze, za vso pomoč in pa naklonjenost ob smrti dragega pokojnika ter za pogrebe.

Prav iskrena zahvala tudi Mrs. Stephan in Mrs. Martin Radešek, ki so nam velikodušno pomagale ob smrti našega dragega pokojnika.

Dalje zahvala vsem našim dobrim sosedom za venec sosedom in pa za svete maše.

Zahvala za izraze sožalja, bodisi ustmeno ali pismeno in končno prav vsem, ki so nam velikodušno pomagali.

Zahvala pogrebni zavodu Joseph Zele in sinovi za lepo vodstvo pogreba ter za vso uslugo, ki so nam jo dali ob tej grenki uri.

A Ti, naš ljubljani soprog, oče in stari oče, počivaj v miru v zemlji ameriški in lahka naj Ti bo gruda te Tvoje nove domovine; duši Tvoji pa večni mir, ki Ti ga iz vsega srca želimo. Naj Ti dobri Bog poplača za vse Tvoje delo in skrbi kar vse si doprinesel za nas, z večnim veseljem v družbi izvoljenih. Bog Ti daj sveti raj in nam vsem enkrat srečno snidenje: nad zvezdami.

Vse mine, vse zgine, le večnost trpi, a Tebi, preljubi, naj luč večna gori.

Tvoji žalujoči ostali:

- MARY ZIDAN, soproga
- RUTH por. RADEŠIČ in ELEONORE por. WOODRING, hčeri
- ROBERT ZIDAN, sin
- GEO. RADEŠIČ in FRANK WOODRING, zeta
- DENNIS, LINDA in DOUGLAS RADEŠIČ;
- CLAUDE, SHIRLEY, FRANK in ROBERT WOODRING, vnuki in vnučkinje
- v stari domovini zapuščajo pokojni dve nečakinji

Cleveland, Ohio, dne 2. avgusta 1955.

V blag spomin

ob peti obletnici odkar je odšel v večnost naš preljubljeni soprog in dragi oče

ANTON CHANDEK

Svoje mile oči je zatisnil za vedno dne 2. avgusta 1950

Oh, kako zalostni so dnevi, odkar Tebe več med nami ni, spomin na Te pa še živi in živel bo do konca naših dni.

V tihem grobu tam počivaš, in v večnem smrtnem spanju spiš, ne mile prošnje ne solze, Tebe več ne zbuje.

Žalujoča soproga in hči

Cleveland, Ohio, dne 2. avgusta 1955.

STRONG and SECURE

CHICAGO, ILL. FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

REAL ESTATE

BY OWNER — Leaving city, will sacrifice for quick sale, 6 spacious modern rooms, expandable; 1 room finished; full basement, enclosed porch, face brick, tiled bathroom, built-in tub, new boiler, \$16,500. A value unchallengeable. — 7246 South Rockwell Call PProspect 6-7881 or DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 9 year old and 1 infant, need 4-5 room unfurnished apartment. N. or N.W. With option to buy. Moderate rental.

MOhawk 4-0764

BUSINESS OPPORTUNITY

Good opportunity — GAS STATION for lease. Well established. See to appreciate. Best offer.

GArden 2-9440

Fine opportunity — GIFT SHOP N.W. 18 years established, present owner 2 years. Selling due to other interests. Living quarters, heated. Sacrifice \$3,000.

BERkshire 7-0623

DAIRY — Frozen food store. Also sandwich shop and grocery combined. N.W. side. Gross \$45,000 a year. Illness forces sale.

Call after 6 p.m. HUmboldt 6-9303

Good chance to buy LIQUOR STORE with bar. Well established business. Real money maker. See to appreciate.

AVenue 3-9457

Near Brookfield Zoo — Excellent opportunity for 2 people. CONFECTIONERY, LIGHT LUNCH, CANDIES. Established 18 years. Wife's illness forces sale.

HUnter 5-9644